

Canllawiau i ategu'r drefn o weithredu Rheol Sefydlog 26C ar Filiau Cydgrynhoi

Canllawiau a gyhoeddwyd gan y Llywydd o dan
Reol Sefydlog 26C.3 ar ôl ymgynghori â'r Pwyllgor
Busnes

Mai 2026

Senedd Cymru yw'r corff sy'n cael ei ethol yn ddemocrataidd i gynrychioli buddiannau Cymru a'i phobl. Mae'r Senedd, fel y'i gelwir, yn deddfu ar gyfer Cymru, yn cytuno ar drethi yng Nghymru, ac yn dwyn Llywodraeth Cymru i gyfrif.

Cynnwys

Biliau Cydgrynhoi.....	4
Diben Bil Cydgrynhoi.....	4
Graddau'r hyn y gall y Bil cydgrynhoi ei wneud.....	4
Dogfennau i gyd-fynd â Bil Cydgrynhoi.....	5
Atodiad i'r canllawiau.....	6
Rheol Sefydlog 26C.2(i)	6
Rheol Sefydlog 26C.2(ii)	8
Rheol Sefydlog 26C.2(iii)	10
Rheol Sefydlog 26C.2(iv)	12
Rheol Sefydlog 26C.2(v)	14
Rheol Sefydlog 26C.2(vi)	15

Biliau Cydgrynhoi

1. Caniateir i Fil Cydgrynhoi gael ei gyflwyno gan aelod o'r Llywodraeth at ddibenion cydgrynhoi deddfwriaeth sylfaenol bresennol, is-ddeddfwriaeth a'r gyfraith gyffredin (Rheol Sefydlog 26C.2).

2. Cyhoeddwyd y canllawiau hyn gan y Llywydd o dan Reol Sefydlog 26C.3 a bwriedir iddynt gael eu darllen ochr yn ochr â Rheol Sefydlog 26C yn gyffredinol, a Rheol Sefydlog 26C.2 yn benodol. Maent yn rhoi rhagor o fanylion am natur Biliau Cydgrynhoi ac i ba raddau y gallant ddiwygio, diweddarau a newid y gyfraith bresennol.

Diben Bil Cydgrynhoi

3. Diben Bil Cydgrynhoi yw gwella mynediad i'r gyfraith drwy:

- ddwyn ynghyd yr holl ddeddfwriaeth (sylfaenol ar y cyfan) ar bwnc penodol i wella hygyrchedd, a
- moderneiddio darnau o ddeddfwriaeth o ran ffurf a'r ffordd y maent wedi'u drafftio, i'w gwneud yn haws eu deall a'u gweithredu.

4. Nid diwygio polisi mewn unrhyw ffordd sylweddol yw diben Bil Cydgrynhoi. Felly, dylai'r broses o ddatblygu Bil Cydgrynhoi a chraffu arno fod yn un gyfreithiol, dechnegol, sy'n canolbwyntio ar gydgrynhoi'r gyfraith bresennol yn hytrach na rhinweddau'r polisiau sydd wedi'u hymgorffori ynddi.

Graddau'r hyn y gall y Bil cydgrynhoi ei wneud

5. Gall Bil Cydgrynhoi arwain at ddeddfwriaeth arfaethedig sy'n edrych yn wahanol iawn i'r testun gwreiddiol. Er mwyn cyflwyno'r gyfraith bresennol sy'n berthnasol yng Nghymru ar ffurf fodern a hygyrch, efallai y byddai'n briodol gwneud newidiadau sylweddol o ran cyflwyniad nad ydynt yn newid effaith y gyfraith dan sylw.

6. Dim ond y mathau o newidiadau i'r gyfraith a nodir yn Rheol Sefydlog 26C.2 y caiff Bil Cydgrynhoi eu cynnig. Mae rhagor o fanylion am ddarpariaethau Rheol Sefydlog 26C.2, ynghyd ag enghreifftiau perthnasol o oblygiadau ymarferol y darpariaethau hynny, yn yr Atodiad i'r canllawiau hyn.

7. Mae'r broses gydgrynhoi yn gymhleth ac yn debygol o ddatgelu anghysondebau ac anomaleddau yn y ddeddfwriaeth bresennol. Wrth

ailddatgan y gyfraith bresennol mewn ffordd fodern a hygyrch, gallai fod yn fuddiol neu'n angenrheidiol gwneud mân ddiwygiadau hefyd. Fodd bynnag, dim ond mân ddiwygiadau a ganiateir ac ni ddylent fod yn ddadleuol. Rhaid mynd i'r afael ag unrhyw newid arall y tu hwnt i'r diffiniad uchod drwy Fil Diwygio, a gaiff ei ystyried gan y Senedd gan ddilyn y weithdrefn ddeddfwriaethol arferol o dan Reol Sefydlog 26.

Dogfennau i gyd-fynd â Bil Cydgrynhoi

8. Ar yr un pryd ag y bydd yr Aelod sy'n gyfrifol yn cyflwyno Bil Cydgrynhoi, rhaid iddo osod Memorandwm Esboniadol sy'n cynnwys yr hyn a nodir yn Rheol Sefydlog 26C.9. Mae un o'r darpariaethau hynny (Rheol Sefydlog 26C.9(iv)) yn ei gwneud yn ofynnol i'r Memorandwm Esboniadol gynnwys tablau sy'n dangos tarddiad y darpariaethau a ble y byddant yn cael eu cynnwys, er mwyn helpu i egluro sut mae'r gyfraith wedi'i hailgyflwyno. Rhaid i'r Memorandwm Esboniadol hefyd gynnwys nodiadau drafftio yn esbonio'r dull a ddefnyddiwyd wrth ddrafftio'r Bil. Rhaid paratoi set o Nodiadau Esboniadol i gyd-fynd â phob Bil Cydgrynhoi hefyd.

Atodiad i'r canllawiau

Manylion am y darpariaethau a geir yn Rheol Sefydlog 26C.2 – ynghyd ag enghreifftiau o sut y cânt eu defnyddio:

Rheol Sefydlog 26C.2(i)

Caiff Bil Cydgrynhoi ailddatgan deddfwriaeth bresennol ag unrhyw newidiadau o ran strwythur, iaith neu fformat sy'n briodol at ddibenion gwella cyflwyniad y gyfraith a sicrhau cysondeb â'r arfer drafftio cyfredol

1. Mae'r newidiadau a ganiateir o dan Reol Sefydlog 26C.2(i) yn cynnwys:

- a) ail-rifo ac aildrefnu darpariaethau (er enghraifft, rhannu neu gyfuno adrannau neu Rannau presennol, neu symud deunydd rhwng adrannau ac Atodlenni);
- b) mynegi darpariaethau mewn ffordd sy'n adlewyrchu eu heffaith gyfreithiol wirioneddol (er enghraifft defnyddio terminoleg sy'n adlewyrchu datganoli ac achosion eraill o drosglwyddo swyddogaethau sydd wedi digwydd ers pasio'r ddeddfwriaeth bresennol);

Enghreifftiau:

- ynghyd â datganoli a throsglwyddo swyddogaethau, dylid disgwyl i'r Bil Cydgrynhoi adlewyrchu'r holl newidiadau cyfreithiol eraill sydd wedi newid ystyr y ddeddfwriaeth bresennol. Er enghraifft, y ddirwy uchaf y câi llys ynadon ei rhoi am drosedd cyn 12 Mawrth 2015 oedd £5,000, ond cafodd hynny ei throsi'n ddirwy ddiderfyn gan Ddeddf Cymorth Cyfreithiol, Dedfrydu a Chosbi Troseddwyr 2012. Felly, byddai darpariaethau cynharach a oedd yn creu atebolrwydd i ddirwy uchaf o £5,000 yn cael eu hailddatgan fel rhai a oedd yn creu atebolrwydd i "ddirwy";
- efallai y bu newidiadau yn y gyfraith ers deddfu'r ddeddfwriaeth bresennol, sy'n golygu bod y geiriau sy'n ofynnol i gyflawni effaith gyfreithiol benodol yn wahanol i'r rhai a oedd yn ofynnol pan ddrafftwyd y ddeddfwriaeth bresennol. Er enghraifft, roedd Deddf Deddfwriaeth (Cymru) 2019 yn gwrthdroi'r rhagdybiaeth nad yw Deddfau'r Senedd yn

rhwymo'r Goron, felly mae'n debygol y bydd angen darpariaeth wahanol er mwyn sicrhau bod Bil Cydgrynhoi yn rhwymo'r Goron i'r un graddau ag y mae'r ddeddfwriaeth wreiddiol.

- c) newid iaith deddfwriaeth a wnaed yn Saesneg yn unig er mwyn cynhyrchu Bil dwyieithog cyson;
- d) defnyddio iaith niwtral o ran rhyw a moderneiddio iaith mewn unrhyw ffordd arall (gan gynnwys drwy hepgor geiriau diangen);
- e) ychwanegu, dileu neu newid labeli a phenawdau;

Enghreifftiau:

- caiff Bil Cydgrynhoi newid y labeli a ddefnyddir yn y ddeddfwriaeth bresennol a defnyddio rhai sy'n cyfleu'r hyn y cyfeirir ato yn well. Er enghraifft, mae Comisiwn y Gyfraith wedi nodi bod deddfwriaeth gynllunio yn defnyddio nifer o labeli y gellid eu hystyried yn gamarweiniol neu'n andefnyddiol, megis "hysbysiad torri rheolau cynllunio" a "person penodedig";
 - efallai bod labeli a phenawdau i'w gweld yn y ddeddfwriaeth bresennol nad oes eu hangen wrth ailddatgan y gyfraith ar gyfer Cymru gan mai'r unig bwrpas yw gwahaniaethu rhwng achosion "Cymru" ac achosion "Lloegr". Gellir dileu labeli o'r fath neu ddefnyddio termau mwy addas yn eu lle;
 - efallai bod labeli yn y ddeddfwriaeth bresennol nad ydynt yn ddefnyddiol mwyach oherwydd newidiadau mewn amgylchiadau. Er enghraifft, mae Comisiwn y Gyfraith wedi nodi nad oes angen y gwahaniaethu rhwng "awdurdod cynllunio lleol" ac "awdurdod cynllunio mwynau" mewn deddfwriaeth gynllunio yng Nghymru gan fod y termau'n cyfeirio at yr un awdurdod bob amser (ond gallai fod yn wahanol o dan y system lywodraeth leol ddwy haen sy'n gymwys o hyd yn y rhan fwyaf o Loegr).
- f) ychwanegu tablau newydd, fformwlâu neu ffyrdd eraill o gyflwyno gwybodaeth;
 - g) ychwanegu darpariaethau cyfeirio a manylion i helpu darllenwyr i ddod o hyd i bethau (gan gynnwys cyfeiriadau at ddarnau o ddeddfwriaeth nad ydynt yn rhan o'r gwaith cydgrynhoi ond sy'n berthnasol iddo);

-
- h) nodi'n llawn ddarnau eraill o ddeddfwriaeth sydd wedi'u hymgorffori yn y ddeddfwriaeth sydd wedi'i chydgrynhoi;

Enghraifft:

- os yw Deddf A yn darparu bod rhai o ddarpariaethau Deddf B yn gymwys iddi, yn aml bydd yn fwy hygyrch ailadrodd y darpariaethau hynny yn llawn wrth ailddatgan Deddf A (yn enwedig os oes angen addasiadau i wneud iddynt weithio'n iawn yng nghyd-destun Deddf A).
- i) ychwanegu, dileu neu newid atalnodi neu gysyllteiriau; a
- j) chywiro gwallau teipograffyddol, croesgyfeiriadau anghywir a chamgymeriadau amlwg tebyg.

2. Ystyr 'arfer drafftio cyfredol', fel y cyfeirir ato yn Rheol Sefydlog 26C.2, yw'r arfer drafftio deddfwriaethol sy'n cael ei ddefnyddio am y tro gan Swyddfa'r Cwnsler Deddfwriaethol.

Rheol Sefydlog 26C.2(ii)

Caiff Bil Cydgrynhoi egluro effaith y gyfraith bresennol neu sut i'w chymhwyso

3. Os yw'n aneglur beth yw effaith darpariaethau presennol neu sut i'w cymhwyso (oherwydd eu bod wedi eu drafftio mewn ffordd sy'n creu amheuaeth neu amwysedd, megis ansicrwydd ynghylch pryd y daw cyfnod o amser i ben neu ynghylch pa gyrff sy'n ddarostyngedig i ddyletswydd), caiff Bil Cydgrynhoi egluro'r ystyr a fwriedir, er enghraifft drwy egluro'n gliriach pryd y mae darpariaeth neu ddiffiniad penodol yn berthnasol. Os yw'r ddeddfwriaeth bresennol yn ddwyieithog, gallai'r gwaith egluro gynnwys cysoni unrhyw amwysedd yn y naill iaith neu'r llall neu yn y ddwy iaith.

4. Gallai'r gwaith egluro gynnwys llenwi bylchau yn y ddeddfwriaeth, er enghraifft drwy gynnwys diffiniadau o dermau nad yw'r ddeddfwriaeth bresennol yn eu diffinio, neu nodi mai dim ond yn yr achosion penodol y mae darpariaeth yn berthnasol iddynt y gellir cymhwyso'r ddarpariaeth honno.

Enghraifft:

- gallai hyn gynnwys egluro effaith trosglwyddo swyddogaethau "mewn perthynas â Chymru" drwy ddarparu terfyn tiriogaethol cliriach mewn Bil Cydgrynhoi (a therfyn tiriogaethol cyfatebol mewn unrhyw ddeddfiad sy'n ffurfio rhan o'r gwaith cydgrynhoi ond a fydd yn parhau i fod yn berthnasol i Loegr ar ôl pasio'r Bil Cydgrynhoi).

5. Gallai egluro bwriad y ddeddfwriaeth hefyd gynnwys cywiro sefyllfa lle nad yw geiriad y darpariaethau presennol yn adlewyrchu'r ystyr a ddeïllir ganddynt yn ymarferol, neu pan fo gwahanol ddeddfiadau'n gwneud darpariaeth ynglŷn â'r un mater sydd, neu a allai fod, yn groes.

Enghraifft:

- dan Ddeddf Cymdeithasau Cydweithredol a Chymdeithasau Budd Cymunedol 2014 (Deddf Cydgrynhoi Senedd y DU), dilewyd gofyniad bod "rhesymau arbennig" dros gofrestru cymdeithas, i adlewyrchu sut roedd y darpariaethau'n cael eu cymhwyso'n ymarferol a sut y bwriadwyd yn wreiddiol iddynt gael eu cymhwyso. Nid oedd hyn yn ymwneud ag anghysondeb yn y ddeddfwriaeth ei hun.

6. Pan fydd Bil Cydgrynhoi yn ceisio egluro ystyr darpariaethau sy'n bodoli eisoes mewn unrhyw un o'r ffyrdd a amlinellir uchod, dylai wneud hynny yn y ffordd sy'n adlewyrchu orau yr ystyr a ddeïllir gan y darpariaethau, neu'r hyn y credir yr oedd y ddeddfwrfa wedi ei fwriadu.

7. Caiff Bil Cydgrynhoi hefyd ymgorffori effaith cyfraith achosion o ran ystyr y ddeddfwriaeth bresennol, neu reolau'r gyfraith gyffredin sydd â chysylltiad agos â'r darpariaethau statudol, er mwyn rhoi ailddatganiad mwy cyflawn o'r gyfraith bresennol. Ni fwriedir i Fil Cydgrynhoi godeiddio rheolau cyfraith gyffredin annibynnol, ond gallai fod yn briodol ymgorffori cyfraith achosion sy'n effeithio ar sut y mae deddfwriaeth sy'n bodoli eisoes yn gweithio, er enghraifft drwy egluro'r ystyr neu drwy ehangu neu gyfyngu ar ei heffaith mewn ffordd nad yw wedi'i nodi ar wyneb y ddeddfwriaeth.

Enghraifft:

- wrth ailddatgan trosedd o feddu ar eog a ddaliwyd ar adeg pan na chaniatawyd pysgota, aed ati i gynnwys yn Neddf Pysgodfeydd Eogiaid a Dŵr Croyw (Cydgrynhoi) (Yr Alban) 2003 amddiffyniad nad oedd wedi'i

nodi yn y ddeddfwriaeth flaenorol ond a oedd wedi'i gydnabod gan y llysoedd.

Rheol Sefydlog 26C.2(iii)

Caiff Bil Cydgrynhoi ddileu neu hepgor darpariaethau anarferedig, darfodedig neu rai nad ydynt yn ymarferol ddefnyddiol neu'n ymarferol effeithiol bellach

8. Mae hepgor darpariaeth yn golygu y gellir ei diddymu yng Nghymru a/neu gellid peidio â'i chynnwys yn y Bil Cydgrynhoi;

9. Mae rhywfaint o orgyffwrdd rhwng darpariaethau anarferedig, darpariaethau darfodedig neu rai nad ydynt yn ymarferol ddefnyddiol neu'n ymarferol effeithiol bellach. Yn gyffredinol:

- a) byddai darpariaeth anarferedig yn cynnwys darpariaeth sydd wedi dyddio, er enghraifft oherwydd ei bod yn ymwneud â chyrff, personau neu bethau nad ydynt bellach yn bodoli neu'n cael eu defnyddio;
- b) darpariaeth ddarfodedig yw un sy'n berthnasol i sefyllfa na all fodoli mwyach, megis darpariaeth sy'n rhoi swyddogaeth na ellir ei defnyddio eto (er enghraifft, oherwydd bod y ddeddfwriaeth wreiddiol yn darparu ar gyfer cymryd un cam gweithredu a bod y cam hwnnw wedi'i gymryd, neu oherwydd na ellir bodloni'r amodau ar gyfer defnyddio'r ddeddfwriaeth mwyach); ac
- c) pan fydd amgylchiadau'n gwneud darpariaeth yn amherthnasol neu'n ddiangen, ni fydd y ddarpariaeth yn ymarferol effeithiol bellach. Mae hyn yn cynnwys:
- d) darpariaethau nad oes eu hangen mwyach gan fod darpariaeth gyfreithiol ar gael mewn man arall (naill ai yn y Bil Cydgrynhoi neu mewn darn arall o ddeddfwriaeth sy'n gymwys yng Nghymru) sydd ag effaith gyfreithiol gyfatebol.
- e) darpariaethau na chawsant eu cychwyn erioed ac nad yw'n debygol y cânt byth eu cychwyn yng Nghymru; neu os cafodd y ddarpariaeth ei chychwyn ond na chafodd ei defnyddio erioed ac ni ddisgwyllir i'r ddarpariaeth gael ei defnyddio yng Nghymru; neu cafodd ei chychwyn a'i

defnyddio, ond nid yw wedi'i defnyddio am gyfnod sylweddol ac ni ddisgwylir iddi gael ei defnyddio yn y dyfodol; neu efallai bod Deddfau, darpariaethau neu amgylchiadau eraill wedi disodli'r ddarpariaeth (noder: er bod pwerau'n cael eu rhoi i Weinidogion, wrth sôn am 'debygolrwydd' yma, ystyrir nid yn unig a yw'r Gweinidogion presennol yn bwriadu defnyddio'r pŵer, ond a oes tebygolrwydd gwirioneddol y bydd unrhyw lywodraeth yn defnyddio'r pŵer.)

Enghreifftiau:

- mae Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 yn cynnwys darpariaethau amrywiol ynghylch achosion o dorri rheolau cynllunio cyn 1948 a oedd yn berthnasol pan ddaeth y Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref gyntaf i rym. Mae Comisiwn y Gyfraith wedi nodi nad oes gan y rhan fwyaf o'r rhain effaith ymarferol bellach ac y gellid eu hepgor wrth gydgrynhoi deddfwriaeth;
- yn Neddf Tai 1985 (Deddf Cydgrynhoi Senedd y DU), diddymwyd pŵer blaenorol i ddiwygio Deddfau Lleol, gan fod 15 mlynedd wedi mynd heibio heb i'r pŵer gael ei arfer;
- yn Neddf Cymdeithasau Cydweithredol a Chymdeithasau Budd Cymunedol 2014 (Deddf Cydgrynhoi Senedd y DU), ni ddyblygwyd darpariaethau Deddf Cymdeithasau Diwydiannol a Darbodus 1965 a oedd yn cyfeirio at bobl a oedd wedi gwneud enwebiad o dan y Ddeddf cyn 1 Ionawr 1914, ar y sail na fyddai unrhyw un a oedd wedi gwneud enwebiad o'r fath yn dal yn fyw yn 2014;
- roedd ddarpariaeth heb ei chychwyn i ddiddymu "or (2)" yn adran 60(3) o Ddeddf Cymdeithasau Diwydiannol a Darbodus 1965, ac ni chafodd ei dyblygu yn Neddf Cymdeithasau Cydweithredol a Chymdeithasau Budd Cymunedol 2014 gan nad oedd bwriad i gychwyn y diddymiad (roedd y diddymiad wedi'i gynnwys yn Neddf 1992);
- yn Neddf Cymdeithasau Cydweithredol a Chymdeithasau Budd Cymunedol 2014, dilëwyd y cyfeiriad at drosedd benodol o wneud datganiad statudol ffug ar y sail bod cyfeiriad eisoes at drosedd gyffredinol o wneud datganiadau statudol ffug a oedd yn cwmpasu'r un ymddygiad.

Rheol Sefydlog 26C.2(iv)

Caiff Bil Cydgrynhoi wneud mân newidiadau i'r gyfraith bresennol at ddibenion sicrhau bod y gwaith o gydgrynhoi'r gyfraith yn foddhaol

10. Gallai hyn gynnwys:

- a) datrys anghysondebau o ran cymhwyso'r gyfraith mewn gwahanol achosion, pan nad yw'r rhesymau dros y gwahaniaethau yn berthnasol mwyach neu pan na ellir eu deall;

Enghreifftiau:

- dileu neu gysoni anghysondebau o ran pwerau gwneud rheoliadau ar draws gwahanol ddarpariaethau;
 - pan ymdrinnir â mater ar wyneb un Ddeddf, ond drwy is-ddeddfwriaeth mewn Deddf arall, sicrhau yr ymdrinnir â'r ddau achos mewn deddfwriaeth sylfaenol neu is-ddeddfwriaeth (fel y bo'n briodol);
 - sicrhau bod y Bil Cydgrynhoi yn ymdrin ag achosion tebyg yn yr un ffordd, er enghraifft drwy gysoni unrhyw anghysondebau rhwng darpariaethau sydd wedi dod o wahanol ddeddfiadau neu drwy estyn darpariaethau neu ddiffiniadau cyffredinol yn un o'r Deddfau presennol i gwmpasu'r holl ddeddfiadau sy'n cael eu cydgrynhoi;
 - mewn achosion pan fo'n rhaid rhoi rhybudd ysgrifenedig, a bod rhai darnau presennol o ddeddfwriaeth yn nodi'n benodol bod rhaid iddo fod yn ysgrifenedig ond nid yw rhai eraill yn nodi hynny, gellir nodi'r gofyniad i roi rhybudd ysgrifenedig yn yr holl ddarpariaethau (neu dim un ohonynt os yw mor amlwg nad oes angen ei nodi).
- b) cywiro camgymeriadau neu anomaledau yn y ddeddfwriaeth;
- c) sicrhau y byddai'r ddeddfwriaeth sydd wedi'i chydgrynhoi yn gydnaws â hawliau'r Confensiwn. Gallai hyn gynnwys ymgorffori effaith cyfraith achosion sydd wedi sicrhau bod unrhyw ddarpariaeth bresennol yn gydnaws â hawliau'r Confensiwn; neu ddiwygio neu hepgor darpariaeth sy'n bodoli eisoes neu wneud darpariaeth newydd pan fo'n glir bod angen newid o'r fath i sicrhau bod y gyfraith yn gydnaws â'r Confensiwn;

-
- d) darparu y bydd y ddeddfwriaeth sydd wedi'i chydgrynhoi yn gweithredu'n gywir mewn perthynas â Chymru gan ystyried unrhyw faterion trawsffiniol rhwng Cymru a Lloegr;

Enghraifft:

- wrth gydgrynhoi'r ddeddfwriaeth yn ymwneud â'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol yng Nghymru a Lloegr, cafodd y gyfraith ei hatgynhyrchu ar wahân ar gyfer Cymru a Lloegr yn Neddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol 2006 a Deddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006. Roedd y ddwy Ddeddf yn darparu terfyn tiriogaethol ar gyfer arfer swyddogaethau ac yn darparu ar gyfer rhai materion trawsffiniol.
- e) sicrhau cysondeb yn nhestun Cymraeg a thestun Saesneg y Bil a rhwng y testunau hynny;
- f) symud darpariaethau o is-ddeddfwriaeth i ddeddfwriaeth sylfaenol (ac weithiau o ddeddfwriaeth sylfaenol i is-ddeddfwriaeth) neu newid ffurf is-ddeddfwriaeth neu'r weithdrefn sy'n berthnasol iddi, i wella cysondeb neu gydlynid y corff perthnasol o ddeddfwriaeth;

Enghreifftiau:

- pan fo darpariaethau ynghylch mater penodol wedi'u cynnwys yn rhannol mewn deddfwriaeth sylfaenol ac yn rhannol mewn is-ddeddfwriaeth, efallai y byddai'n briodol symud darpariaethau o un lefel i'r llall, fel bod popeth sy'n ymwneud â'r mater hwnnw yn yr un lle. Er enghraifft, os yw rheoliadau neu orchmynion yn ymdrin â mater pwysig sy'n effeithio ar sut y mae'r ddeddfwriaeth yn gweithio, efallai y byddai'n fwy priodol ailddatgan y deunydd o'r rheoliadau neu'r gorchmynion yn y Bil;
- pan fo pŵer i ddefnyddio is-ddeddfwriaeth i addasu'r ffordd y mae deddfwriaeth sylfaenol yn gweithio, a bod yr holl addasiadau angenrheidiol eisoes wedi'u gwneud, efallai y byddai'n briodol ymgorffori'r addasiadau wrth ailddatgan y ddeddfwriaeth sylfaenol, ac efallai na fydd angen y pŵer i wneud addasiadau;
- pan fo ffurflenni neu fanylion eraill yn cael eu nodi mewn deddfwriaeth sylfaenol, efallai y byddai'n briodol darparu ar eu cyfer mewn rheoliadau yn lle hynny, yn enwedig os yw'n debygol y bydd angen eu diweddarau'n rheolaidd. Neu efallai y byddai'n briodol ei gwneud yn ofynnol i bobl

ddefnyddio ffurflenni a gyhoeddir gan Weinidogion neu gyrff cyhoeddus eraill, yn hytrach na chynnwys y ffurflenni mewn deddfwriaeth;

- yn lle pwerau i wneud cyfarwyddiadau cyffredinol (yn hytrach na chyfarwyddiadau sy'n cyfeirio at unigolion penodol), efallai y byddai'n briodol cyflwyno pwerau i wneud rheoliadau;
- pan nad yw'r pŵer presennol i wneud is-ddeddfwriaeth yn ddarostyngedig i unrhyw un o weithdrefnau'r Senedd, ond y byddai disgwyl i bŵer o'r fath fod ynghlwm wrth un o weithdrefnau'r Senedd erbyn hyn, gall Bil Cydgrynhoi ailddatgan y pŵer a nodi'r weithdrefn briodol. Caiff Bil Cydgrynhoi hefyd gael gwared ar anghysondebau ac anomaledau eraill mewn darpariaethau gweithdrefnol.

Rheol Sefydlog 26C.2(v)

Caiff Bil Cydgrynhoi wneud newidiadau eraill i'r gyfraith y mae Comisiwn y Gyfraith yng Nghymru a Lloegr yn argymhell y byddai'n briodol eu cynnwys mewn Bil Cydgrynhoi

11. O dan Reol Sefydlog 26C.2(v) gellir cynnwys newidiadau i'r gyfraith nad ydynt yn dod o fewn paragraffau eraill y Rheol Sefydlog honno mewn Bil Cydgrynhoi ar argymhelliad Comisiwn y Gyfraith. Er mwyn i newid gael ei wneud o dan baragraff (v), rhaid i Gomisiwn y Gyfraith nid yn unig argymhell bod y newid yn cael ei wneud, ond rhaid iddo hefyd nodi'r newid fel un y byddai'n briodol ei wneud mewn Bil Cydgrynhoi.

12. Nid yw paragraff (v) yn golygu y gellir defnyddio Biliau Cydgrynhoi i weithredu pob cynnig i ddiwygio'r gyfraith a weir gan Gomisiwn y Gyfraith. Dim ond ymdrin â newidiadau i'r gyfraith y byddai'n gyfleus eu gwneud ar yr un pryd â chydgrynhoi'r gyfraith bresennol yw'r bwriad. Ni ddylai newidiadau o'r fath gynnwys newid sylweddol o ran polisi ac ni ddylent fod yn ddadleuol. Gallai enghreifftiau o'r math hwn o newid gynnwys diwygio cyfres o ofynion gweithdrefnol i sicrhau eu bod yn gweithio'n well yn ymarferol, neu eu symleiddio i gael gwared ar gamau diangen o'r weithdrefn.

Rheol Sefydlog 26C.2(vi)

Caiff Bil Cydgrynhoi gynnwys darpariaethau trosiannol a darpariaethau arbed priodol, diwygiadau canlyniadol a diddymu darnau o ddeddfwriaeth bresennol (gan gynnwys diwygiadau i sicrhau bod y ddeddfwriaeth bresennol yn parhau i weithredu'n gywir mewn perthynas â Lloegr)

13. Mae Rheol Sefydlog 26C.2(vi) yn cynnwys:

- a) gwneud diwygiadau canlyniadol i ddeddfwriaeth nad yw wedi'i hymgorffori, neu sydd wedi'i hymgorffori'n rhannol yn unig, yn y Bil Cydgrynhoi. Mae hyn yn cynnwys sicrhau bod y ddeddfwriaeth sydd ar ôl yn parhau i weithredu'n foddhaol heb unrhyw newid mewn effaith gyfreithiol (neu ddim mwy o newid na'r hyn sy'n ofynnol yn sgil cydgrynhoi'r gyfraith). Gall olygu gwneud diwygiadau helaeth i'r ddeddfwriaeth i ddileu darpariaethau sy'n gymwys i Gymru a'i gwneud yn glir mai dim ond i Loegr y bydd rhai o'r darpariaethau, neu'r holl ddarpariaethau, yn gymwys yn y dyfodol;
- b) darparu pŵer i wneud rhagor o ddiwygiadau canlyniadol i ddeddfwriaeth sydd eu hangen o ganlyniad i'r cydgrynhoi;
- c) diddymiaidau sydd eu hangen yn sgil cydgrynhoi, gan gynnwys diddymu darpariaethau anarferedig a darfodedig, a gwelliannau a diddymiaidau a fethwyd (h.y. rhai y dylid bod wedi'u cynnwys mewn Deddfau cynharach);
- d) darpariaethau trosiannol a darpariaethau arbed.